

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Логістичний контролінг»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління,
протокол від 15.08.2022 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст
другої категорії, Черніхова О.С.

Рецензенти:

1. Старший викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напряму підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3,0 Загальна кількість годин - 90 Кількість тем - 10	<u>07 Управління та адміністрування;</u> (шифр галузі) (назва галузі знань) <u>073 Менеджмент;</u> (спеціальності) <u>бакалавр</u> (назва СВО)	Навчальний курс <u>4</u> (номер) Семестр <u>8</u> (номер) Види контролю: <u>екзамен</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - <u>20</u> (години)		Лекції - <u>8</u> (години)
Семінарські заняття - <u>0</u> (години)		Семінарські заняття - <u>0</u> (години)
Практичні заняття - <u>10</u> (години)		Практичні заняття - <u>6</u> (години)
Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)		Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)
Самостійна робота - <u>60</u> (години)		Самостійна робота - <u>76</u> (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - <u>-</u> (кількість, № семестру)		Курсова робота - <u>-</u> (кількість, № семестру)
Реферати - <u>1 8</u> (кількість, № семестру)		Реферати - <u>1 8</u> (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Логістичний контролінг» є формування у майбутніх логістів системних знань з концептуальних основ управління логістичним підприємством на основі інтегрування, координації та спрямування діяльності логістичних служб та інших підрозділів підприємства на досягнення оперативних та стратегічних цілей, а також теоретичне обґрунтування та розробка науково-методичного забезпечення, практичних рекомендацій щодо реалізації ринково-адаптованих управлінських засад діяльності підприємств через механізм логістичного контролінгу.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Логістичний контролінг» є:

1. Набуття здобувачами освіти теоретичних знань з економічної сутності поняття логістичний контролінг;
2. Засвоєння понятійного апарату логістичного контролінгу та принципів побудови системи логістичного контролінгу на підприємстві;
3. Набуття навичок вирішення завдань стосовно координації логістичної

діяльності з метою досягнення цілей підприємства

4. Опанування здобувачами освіти концепції інформаційної та консультаційної підтримки щодо прийняття ефективних управлінських рішень; створення і забезпечення функціонування загальної інформаційної системи управління підприємством;

5. Надання практичних навичок щодо формування та функціонування системи логістичного контролінгу на підприємстві.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна вивчається на основі базової загальнооекономічної та правової підготовки здобувачів освіти, міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Основи логістики та управління ланцюгами поставок», «Правове забезпечення логістики», «Економіка логістики», «Логістичне обслуговування», «Проектування логістичних процесів». Виступає базою для вивчення дисциплін: «Транспортна логістика», «Логістичний інжиніринг», «Управління логістичними проектами».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти повинен

знати:

1. Понятійний апарат логістичного контролінгу;
2. Види логістичного контролінгу та їх характеристики;
3. Характеристики об'єктів та суб'єктів логістичного контролінгу, систему показників логістичного контролінгу;
4. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи логістичного контролінгу на підприємстві;
5. Інструментарій стратегічної та оперативної діагностики в системі логістичного контролінгу;
6. Процес контролінгу логістичних проектів;
7. Методику проведення експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства;

вміти:

1. Застосовувати набуті теоретичні і практичні знання для вирішення конкретних задач в процесі прийняття управлінських рішень в сфері логістики;
2. Користуватися сучасними методиками проведення стратегічної діагностики логістичного підприємства для обґрунтування управлінських рішень;
3. Трансформувати організаційну структуру в структуру за центрами відповідальності логістичного підприємства;
4. Економічно обґрунтовувати доцільність впровадження логістичних проектів;
5. Проводити фінансовий скринінг логістичного підприємства.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризується комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук

Спеціальні компетентності (СК)	СК-8	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
	СК-23	Володіння навичками складання операційної та фінансової звітності, логістичного документообігу, здійснення логістичного аудиту та контролінгу на основі аналізу статистичної звітності.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Логістичний контролінг в системі менеджменту.

Сутність та особливості логістичного контролінгу в системі управління підприємством. Основна мета та функції логістичного контролінгу. Основні концепції контролінгу. Змістова модель логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства. Доцільність та необхідність впровадження логістичного контролінгу у діяльність логістичних підприємств.

ТЕМА № 2. Види логістичного контролінгу.

Порівняльна характеристика стратегічного та оперативного контролінгу. Характеристика стратегічного контролінгу: визначення, мета, завдання, напрями контролінгу. Характеристика оперативного контролінгу: визначення, мета, завдання, напрями контролінгу.

ТЕМА № 3. Суб'єкти та об'єкти логістичного контролінгу.

Визначення та класифікація суб'єктів логістичного контролінгу. Професійні компетенції суб'єктів логістичного контролінгу. Основні об'єкти управління в системі логістичного контролінгу. Концепція обліку відповідальності в контролінгу та поняття про центри відповідальності. Класифікація центрів відповідальності. Принципи виділення центрів відповідальності на підприємстві та основні вимоги до них.

ТЕМА № 4. Система показників логістичного контролінгу.

Основні показники логістичного контролінгу. Показники логістичного контролінгу стратегічного рівня управління. Показники логістичного контролінгу оперативного рівня управління. Склад показників KPI логістичного контролінгу. Система логістично-контролінгових показників.

ТЕМА № 5. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.

Структура служби логістичного контролінгу на підприємстві. Місце служби контролінгу в системі управління підприємством. Формування цільових функцій та елементів системи логістичного контролінгу. Варіанти організації служби логістичного контролінгу. Механізм впровадження системи логістичного контролінгу в структуру управління підприємством.

ТЕМА № 6. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.

Інформаційна база логістичного контролінгу. Фінансова звітність логістичного підприємства. Рух інформаційних потоків в логістичній системі в процесі прийняття управлінських рішень. Координація служб логістичного підприємства. Інформаційно-аналітична система підтримки прийняття управлінських рішень.

ТЕМА № 7. Стратегічний аналіз логістичної системи. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.

Стратегічний аналіз в системі логістичного контролінгу. Портфельний аналіз. Аналіз потенціалу. SWOT – аналіз. Розробка сценаріїв. Процес формування логістичної та корпоративної стратегії. Вплив логістичного контролінгу на формування та досягнення логістичної та корпоративної стратегії.

ТЕМА № 8. Інструментарій управління в системі логістичного контролінгу. Логістичний леверидж.

Леверидж як інструментарій контролінгу в управлінні логістичними витратами. Розрахункові моделі оцінки логістичного левериджу. Управлінські рішення, що можуть бути прийняті на основі показника логістичного левериджу.

ТЕМА № 9. Контролінг логістичних проектів.

Сутність контролінгу логістичних проектів, його мета і завдання. Принципи, функції та види контролінгу логістичних проектів. Критерії оцінки логістичних проектів у контролінгу. Процес створення системи контролінгу логістичних проектів та його етапи. Процес реалізації контролінгу логістичних проектів.

ТЕМА № 10. Експертна діагностика фінансово-господарського стану логістичного підприємства.

Зміст, цілі і завдання експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства. Методи стратегічної діагностики підприємства та їх характеристика. Методи оперативної діагностики та їх характеристика. Фінансовий скринінг.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1 Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Логістичний контролінг в системі менеджменту.	8	2	0	0	0	6	Лекційне заняття по темі 1, реферати
Тема 2. Види логістичного контролінгу.	10	2	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 1-2, реферати
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти логістичного контролінгу.	8	2	0	0	0	6	Лекційне заняття по темі 3, реферати
Тема 4. . Система показників логістичного контролінгу.	10	2	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 3-4, реферати.
Тема 5. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.	10	2	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, реферати
Тема 6. . Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.	8	2	0	0	0	6	Лекційне заняття по темі 6, реферати
Тема 7. Стратегічний аналіз логістичної системи. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.	10	2	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 6-7, реферати
Тема 8. Інструментарій управління в системі логістичного контролінгу. Логістичний левєридж.	8	2	0	0	0	6	Лекційне заняття по темі 8, реферати
Тема 9. Контролінг логістичних проєктів.	8	2	0	0	0	6	Лекційне заняття по темі 8, реферати
Тема 10. Експертна діагностика фінансово-господарського стану логістичного підприємства.	10	2	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 8-10, реферати, КР.
Всього за семестр № 8:	90	20	0	10	0	60	екзамен

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Логістичний контролінг в системі менеджменту. Тема 2. Види логістичного контролінгу. Тема 3. Суб'єкти та об'єкти логістичного контролінгу.	23	2	0	2	0	19	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 1-3, реферати
Тема 4. Система показників логістичного контролінгу. Тема 5. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.	23	2	0	2	0	19	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 4-5, реферати.
Тема 6. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу. Тема 7. Стратегічний аналіз логістичної системи. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.	21	2	0	0	0	19	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 6-7, реферати
Тема 8. Інструментарій управління в системі логістичного контролінгу. Логістичний леверидж. Тема 9. Контролінг логістичних проектів. Тема 10. Експертна діагностика фінансово-господарського стану логістичного підприємства.	23	2	0	2	0	19	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темам 8-10, реферати, КР.
Всього за семестр № 8:	90	8	0	6	0	76	екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література:
<p align="center">Тема 1. Логістичний контролінг в системі менеджменту.</p> <p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p align="center">Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Змістова модель логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства.</p> <p align="center">Питання для здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає сутність контролінгу? 2. Що саме розуміють під контролінгом у США, ФРН, Великобританії? 3. Визначте причини, які спричинили інтерес до контролінгу. 4. Чи можна поставити знак рівності між поняттями «управлінський облік», «контролінг», «внутрішньогосподарський облік»? 5. Які основні етапи розвитку контролінгу? 6. Чи може, на Вашу думку, сучасний бізнес обійтися без контролінгу? 7. Вказати, що є предметом контролінгу та які його об'єкти. 8. Яке значення контролінгу для управління бізнесом? 9. Дати визначення контролінгу, розкрити його мету і завдання функціонування. 10. Дати порівняльну характеристику методів оперативного і стратегічного контролінгу. 11. Які об'єктивні передумови виникнення контролінгу? 12. Які особливості розвитку контролінгу у Західній Європі та країнах американського континенту? 13. Чому контролінг вважають одним із засобів, інструментів і одночасно складовою частиною мистецтва економічного управління? 14. Назвіть головні завдання контролінгу. 15. Які характерні риси і особливості сучасного бізнесу та їх вплив на управління? 16. Чому зарубіжні фірми у переважній більшості на роль стратега запрошують контролерів? 17. У чому перевага контролінгу над вітчизняними важелями управління виробничою діяльністю? 18. Які необхідні передумови для впровадження контролінгу у діяльність вітчизняних підприємств і організацій? <p align="center">Короткий зміст питання:</p> <p>Моделювання процесу контролінгу представляє логістичну систему у вигляді математичних функцій та рівнянь, що відповідають залежностям параметрів на кожному інформаційному рівні. Основу моделювання становить економіко-математична модель, яку можна вважати формалізованим представленням контролінгу логістичної системи у вигляді математичних залежностей та функціональних зв'язків. Використання економіко-математичної моделі дає змогу провести штучну апробацію процесу прийняття рішення у логістичній системі, знизивши часові та фінансові витрати порівняно зі створенням реальної моделі, що вирішує такі питання:</p>	<p>[4-7].</p>

1. Концептуально формалізація логістичної системи на основі математичних рівнянь дає змогу отримати кількісні оцінки за визначений період дискретизації часу та порівняти їх з реальними показниками діяльності господарського об'єкта. При цьому можливо визначити точки результативності, що можуть характеризувати зафіксовані терміни часу для оцінки функціонування реальної системи упродовж всього періоду.

2. Порівнюючи результати моделювання з реальними даними, особа, яка приймає рішення, має можливість виявити похибку в структурі та поведінці системи та відкоригувати її у потрібний спосіб.

3. Під час проведення моделювання встановлюється регламент оцінки, тобто періодичність отримання результатів кількісної оцінки. Такий порядок можна назвати регламентом контролінгу.

4. Основною оцінкою логістичної системи є критерій функціонування. Моделювання дає змогу проаналізувати багатокритеріальну оцінку, що враховує особливості організаційної побудови системи та поєднання локальної та глобальної мети складових системи. Елементом моделювання контролінгу логістичної системи є ресурсний потік, під яким можна вважати усі напрямлені рухи ресурсів від одного елемента системи до іншого.

На нашу думку, в логістичній системі доцільним є виділення таких видів потоків, як: матеріальний (продуктовий), інформаційний (рух докумен- тообігу та інформації), фінансовий та трудовий. Складовими потоку є замовлення, що можуть бути одно- кратні, а можуть об'єднуватись у групи (пакети замовлень). Індикаторами оцінки функціонування логістичної системи є показники обслуговування замовлень у матеріальному потоці: кількість надходжень та обсяги реалізації.

У ринковій економіці найпріоритетнішим серед інших економічних показників є прибуток, що свідчить про ефективність та надійність логістичної системи. Реалізована продукція є закінченням кругообігу коштів підприємства, від якого залежить його фінансове становище і добробут персоналу. Обсяг реалізації визначається ціною продажу. Крім того, на обсяг реалізації впливає чинник запасів ресурсів.

Модель логістичної системи функціонує як мережа масового обслуговування.

Під час моделювання використано блочний принцип. Базовим є блок, що відображає роботу однофазної багатоканальної мережі масового обслуговування. При цьому функціонування системи розглядається на основі таких зв'язків: мезорівень – центральна організація (управлінський центр) ↔ територіальні підрозділи, макрорівень – територіальні підрозділи ↔ покупці (замовники). Основним елементом моделювання є процес виконання замовлення у системі. Замовлення подається від одного рівня ієрархії в системі до іншого. Виконання замовлення відбувається у каналах. Каналами виконання при цьому є

	кількість працюючих у відповідних підрозділах, які займаються маркетинговою діяльністю з забезпечення ресурсами. Під час моделювання прийнято вважати, що замовлення надходять у мережу згідно з законом Пуасона, внаслідок чого інтервали часу між надходженнями замовлень розподілені за експоненціальним законом. Замовлення надходять до системи у випадкові моменти часу, стають у чергу і виконуються у порядку надходження.	
Тема 2. Види логістичного контролінгу.		
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Характеристика оперативного контролінгу: визначення, мета, завдання, напрями контролінгу.</p> <p>Мета оперативного контролінгу – створення системи управління досягненням поточної мети підприємства, а також ухвалення своєчасних рішень по оптимізації співвідношення «витрати – обсяг – прибуток».</p> <p>Інструментарій оперативного контролінгу включає:</p> <p>— <i>-технологію отримання управлінської інформації та прийняття рішень:</i> бюджетування; моделювання; регулювання; ціноутворення;</p> <p><i>-аналітичні (фінансово-економічні) розрахунки, які орієнтовані на прийняття управлінських рішень:</i> використання методу «директ-кост» (сум покриття); аналіз точки беззбитковості; формування основних підконтрольних показників; аналіз результатів по відхиленнях; аналіз системи «витрати – обсяг – прибуток».</p> <p>Оперативний контролінг орієнтований на досягнення короткострокової мети. Систему оперативного контролінгу використовують для підтримки оперативних рішень по недопущенню кризового стану.</p>	[3; 5; 7].
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти логістичного контролінгу.		
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1 Основні об'єкти управління в системі логістичного контролінгу.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Хто несе відповідальність за впровадження служби контролінгу на підприємстві?</p> <p>2. Як здійснюється вибір спеціаліста на посаду контролера?</p> <p>3. Які вимоги висуваються до контролера?</p> <p>4. Які головні функції контролерів і їх помічників?</p> <p>— 5. Які головні обов'язки контролерів і їх помічників?</p> <p>6. Які роботи характерні для підготовчого етапу впровадження системи контролінгу?</p> <p>7. Що саме здійснюється на стадії впровадження системи контролінгу?</p> <p>8. Яким чином відбувається оцінка наслідків діяльності?</p> <p>9. Які дії (заходи) властиві етапу вдосконалення системи контролінгу?</p> <p>10. Наскільки реальна методика організації впровадження служби контролінгу стосовно вітчизняних підприємств і організацій?</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Контролінг виник у:</p>	[1–3; 6; 7].

<p>а) Англії; б) Франції; в) Німеччині; г) США.</p> <p>2. Контролінг — це система: а) управління підприємством; б) управління майбутнім; в) управління прибутком; г) ефективного управління підприємством, його майбутнім для забезпечення тривалого існування.</p> <p>3. Першим свідченням існування контролінгу вважається: а) складання кошторису витрат; б) складання фактичних калькуляцій; в) складання записів щодо використання грошей і товарів; г) поява спеціальної посади та співпраця секретаря і скарбника.</p> <p>4. Контролінг орієнтується на: а) майбутнє; б) сучасне; в) минуле і сучасне; г) сучасне і майбутнє.</p> <p>5. Концепція контролінгу зародилась: а) у 1931 р.; б) у середині XIX ст.; в) у 60-х роках XX ст.; г) у другій половині XIX ст.</p> <p>6. Для контролінгу характерним є: а) системне, комплексне вирішення проблем; б) вузьке, ортодоксальне мислення управлінців; в) забезпечення максимального прибутку; г) розв'язок завдань, що направлені на «виживання» підприємства.</p> <p>7. Сучасний бізнес: а) може обійтись без контролінгу; б) не може обійтись без контролінгу; в) може обійтись (малий бізнес), не може обійтись (великий і середній бізнес); г) може обійтись (великий і середній бізнес), не може обійтись (малий бізнес).</p> <p>8. Знання контролінгу необхідні, перш за все, бізнесменам, які: а) мають значний досвід роботи у бізнесі; б) роблять у бізнесі свої перші кроки; в) займаються бізнесом незалежно від часу і досвіду; г) правильна відповідь відсутня.</p> <p>9. Ефективність малого бізнесу залежить, у першу чергу, від: а) ефективної роботи контролерів; б) ефективного менеджменту; в) досвіду роботи підприємців; г) усіх вищеперелічених складників.</p> <p>10. Роль контролера полягає у: а) наданні інформації для планування; б) здійсненні управлінських функцій; в) виконанні функцій стратега корпорацій; г) здійсненні усіх вищеперелічених завдань.</p>	
--	--

Тема 4. Система показників логістичного контролінгу.	
<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Система логістично-контролінгових показників.</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Рівень професійної підготовки контролерів дає змогу;</p> <p>а) впорядковувати ідеї і враження;</p> <p>б) формувати логічні висновки;</p> <p>в) перевіряти базові передумови і піддавати критиці пропозиції;</p> <p>г) здійснювати усі вищеперелічені дії.</p> <p>2. Найбільша віддача контролерів забезпечується завдяки:</p> <p>а) входженню їх у менеджмент;</p> <p>б) виконанню ролі стратегів корпорацій;</p> <p>в) підпорядкуванню президенту або члену ради директорів фірми;</p> <p>г) наявності спеціального відділу «Контролінг і фінанси».</p> <p>3. Освіта видатних контролерів базується на широких академічних знаннях:</p> <p>а) з маркетингу, менеджменту і обробки даних;</p> <p>б) основ рахівництва і управління виробничими процесами;</p> <p>в) основних філософських дисциплін;</p> <p>г) усіх вищеперелічених дисциплін.</p> <p>4. Участь у яких сферах діяльності передуює роботі на посаді контролера?</p> <p>а) проектно-конструкторські роботи;</p> <p>б) виробнича діяльність;</p> <p>в) постачальницько-збутова діяльність;</p> <p>г) усі вищеперелічені види діяльності, а також інші, які є основними у даному бізнесі.</p> <p>5. У чому полягає значення контролінгу?</p> <p>а) у забезпеченні ефективного управління фірмою;</p> <p>б) у забезпеченні довгострокового існування фірми;</p> <p>в) у поєднанні обох перелічених пунктів;</p> <p>г) у забезпеченні прибутковості й рентабельності діяльності.</p> <p>6. Контролінг можна використовувати в Україні на початках як систему:</p> <p>а) порівняння фактичних даних з плановими (базовими);</p> <p>б) оперативного управління фінансовими результатами діяльності;</p> <p>в) контролю за виробничими затратами;</p> <p>г) зіставлення (співвідношення) виторгу із затратами.</p> <p>7. З метою запровадження контролінгу на вітчизняних підприємствах доцільно використовувати:</p> <p>а) досвід роботи зарубіжних фірм;</p> <p>б) перекладні літературні видання;</p> <p>в) публікації вітчизняних науковців;</p> <p>г) усе вище перелічене.</p> <p>8. Однією з причин, яка гальмує впровадження контролінгу в Україні, є:</p> <p>а) розбіжності в організації бухгалтерського обліку;</p> <p>б) відмінності у обчисленні фінансового результату;</p> <p>в) неоднорідність у групуванні й обліку затрат;</p>	<p>[1–3; 7].</p>

	<p>г) відмінності у вирахуванні суми обороту по реалізації.</p> <p>9. Який нормативний акт містить тлумачення поняття «витрати»?</p> <p>а) Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в країні»;</p> <p>б) П (С) БО 16 «Витрати»;</p> <p>в) Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг);</p> <p>г) усі перелічені нормативні акти.</p> <p>10. Витрати обігу мають місце у:</p> <p>а) промисловості;</p> <p>б) сільському господарстві;</p> <p>в) будівництві;</p> <p>г) торгівлі.</p>	
Тема 5. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.		
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.</p> <p>2. Механізм впровадження системи логістичного контролінгу в структуру управління підприємством.</p> <p>Питання для здобувачів освіти:</p> <p>1. Як класифікують відхилення від норм?</p> <p>2. З якою метою проводиться порівняльний аналіз?</p> <p>3. Яка кінцева мета факторного аналізу?</p> <p>4. Що таке диференціація витрат і яке її застосування в контролінгу?</p> <p>5. Охарактеризуйте основні методи диференціації витрат.</p> <p>6. Що являє собою ABC — аналіз і яка сфера його застосування?</p> <p>7. Яким чином можна визначити оптимальний обсяг замовлень?</p> <p>8. Яка послідовність проведення стратегічного аналізу витрат?</p> <p>9. Що таке «точка беззбитковості» та якими способами її можна визначити?</p> <p>10. Що являє собою маржинальний дохід і яка методика розрахунку коефіцієнта маржинального доходу?</p> <p>11. Які існують шляхи визначення результату впливу зміни витрат, ціни та обсягу реалізації на прибуток?</p> <p>12. Що таке «гіпотетична одиниця продукції» і в яких випадках відбувається її розрахунок?</p> <p>13. Які особливості аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» в умовах багатапродуктового виробництва?</p> <p>14. Які припущення покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток»?</p> <p>15. З якою метою проводиться аналіз невизначеності та відчутності?</p> <p>16. Які критерії покладені в основу прийняття виважених управлінських рішень?</p> <p>17. З якою метою проводиться аналіз використання маржинального доходу?</p> <p>18. Що являє собою маржинальний дохід на обмежувальний фактор і коли він використовується?</p> <p>19. Що таке «часовий горизонт» і яка сфера дії методів контролінгу стосовно цього?</p>	[1; 3; 7; 9].

20. У чому полягає кінцева мета оперативних і стратегічних методів контролінгу?
21. Що саме відноситься до оперативних методів контролінгу і на які показники діяльності вони впливають?
22. У чому проявляється взаємозв'язок оперативного і стратегічного контролінгу?

Тестові завдання:

1. Що саме із наведеного нижче не визнається витратами і з цієї причини не включається до звіту про фінансові результати?

- а) вартість використаних матеріальних цінностей на виконання ремонтних робіт;
- б) заробітна плата працівників апарату управління;
- в) авансова оплата послуг управління механізацією;
- г) загальновиробничі витрати.

2. Що саме із наведеного нижче не відноситься до валових витрат?

- а) витрати на охорону праці;
- б) витрати на реалізацію продукції;
- в) витрати на підготовку і організацію виробництва;
- г) правильна відповідь відсутня.

3. Затрати групуються за класифікаційними ознаками, яких нараховується:

- а) неповних десять;
- б) близько двадцяти;
- в) майже п'ятдесят;
- г) понад тридцять.

4. За якою класифікаційною ознакою витрати поділяються на продуктивні і непродуктивні?

- а) доцільністю;
- б) згідно з роллю у процесі виробництва;
- в) ступенем однорідності;
- г) ставленням до технологічного процесу.

5. Що з наведеного нижче не відноситься до витрат, які групуються за видами діяльності?

- а) витрати операційної діяльності;
- б) витрати другорядної діяльності;
- в) витрати фінансової діяльності;
- г) витрати інвестиційної діяльності.

6. Постачально-заготівельні, виробничі, збутові витрати відносяться до витрат, які згруповані за класифікаційною ознакою:

- а) періодичністю виникнення;
- б) залежно від діяльності підприємства;
- в) фазами кругообігу засобів;
- г) охоплення нормуванням.

7. Які з наведених нижче витрат не відносяться до комплексних?

- а) матеріальні витрати;
- б) витрати на утримання і експлуатацію виробничого устаткування;
- в) адміністративні витрати;
- г) витрати на збут продукції.

8. Витрати предметів праці, засобів праці, самої праці відносяться до витрат, які згруповані за класифікаційною ознакою:

- а) ступенем однорідності;
- б) залежно від об'єкта управління;

	<p>в) ставленням до технологічного процесу; г) економічним змістом.</p> <p>9. Маржинальні та диференціальні витрати є різновидами класифікаційної ознаки витрат:</p> <p>а) з метою оцінки запасів та визначення фінансового результату; б) з метою прийняття управлінських рішень; в) з метою контролю виконання; г) правильна відповідь відсутня.</p> <p>10. Витрати, що можуть бути змінені внаслідок прийняття рішення називаються:</p> <p>а) можливими; б) дійсними; в) релевантними; г) змінними.</p>	
	<p align="center">Тема 6. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.</p>	
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p align="center">Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Інформаційно-аналітична система підтримки прийняття управлінських рішень.</p> <p align="center">Тестові завдання:</p> <p>1. Витрати на продукцію та витрати періоду є різновидами класифікаційної ознаки витрат:</p> <p>а) з метою оцінки запасів та визначення фінансового результату; б) з метою прийняття управлінських рішень; в) з метою контролю виконання; г) правильна відповідь відсутня.</p> <p>2. Витрати на виробництво додаткової одиниці продукції називаються:</p> <p>а) диференціальними; б) нерелевантними; в) маржинальними; г) виробничими.</p> <p>3. Релевантні та нерелевантні витрати є різновидами класифікаційної ознаки витрат:</p> <p>а) з метою оцінки запасів та визначення фінансового результату; б) з метою прийняття управлінських рішень; в) з метою контролю виконання; г) правильна відповідь відсутня.</p> <p>4. Витрати, що складають різницю між альтернативними рішеннями називаються:</p> <p>а) маржинальними; б) дійсними; в) диференціальними; г) можливими.</p> <p>5. Грошовий вираз витрат на виробництво продукції — це:</p> <p>а) валові витрати підприємства; б) собівартість продукції; в) витрати обігу; г) усі відповіді правильні.</p>	[3; 6; 10].

	<p>6. Яку назву носить собівартість продукції, що характеризує витрати конкретного підприємства, які пов'язані з випуском продукції:</p> <p>а) повна; б) середньогалузева; в) виробнича; г) індивідуальна.</p> <p>7. Облік затрат за місяцями виникнення отримав застосування:</p> <p>а) наприкінці XIX ст.; б) на початку XX ст.; в) в середині XX ст.; г) наприкінці XX ст.</p> <p>8. Підрозділ, керівник якого відповідає за капіталовкладення, доходи і затрати, називається:</p> <p>а) центром витрат; б) центром відповідальності; в) центром прибутку; г) центром інвестицій.</p> <p>9. Управлінський облік виник в Україні:</p> <p>а) на початку XX ст.; б) в середині XX ст.; в) наприкінці XX ст.; г) на початку XXI ст.</p> <p>10. Які з наведених нижче ознак не властиві управлінському обліку?</p> <p>а) закріплена законодавчо; б) не регламентується; в) залежить від потреб підприємства; г) правильна відповідь відсутня.</p>	
	<p align="center">Тема 7. Стратегічний аналіз логістичної системи. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.</p>	
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p align="center">Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. SWOT – аналіз. 2. Розробка сценаріїв. 3. Процес формування логістичної та корпоративної стратегії.</p> <p align="center">Тестові завдання:</p> <p>1. Найбільш суттєвими ознаками управлінського обліку є:</p> <p>а) конфіденційність; б) підпорядкування методології обліку запитам управлінської системи; в) забезпечення внутрішніх потреб підприємства в інформації; г) усі відповіді правильні.</p> <p>2. Управлінський облік є:</p> <p>а) відокремленим видом обліку; б) складовою частиною бухгалтерського обліку; в) внутрішньогосподарським обліком; г) усі відповіді правильні.</p> <p>3. Вихідним елементом системи контролінгу є:</p> <p>а) управлінський облік; б) фінансовий облік;</p>	[1; 3;, 9].

	<p>в) податковий облік; г) усі відповіді правильні.</p> <p>4. Інформація про собівартість продукції є:</p> <p>а) конфіденційною; б) призначена для службового користування; в) не підлягає розголошенню; г) усі відповіді правильні.</p> <p>5. Поділ методів управлінського обліку за фактичною, нормативною, плановою собівартістю характерний для такої класифікаційної ознаки, як:</p> <p>а) об'єкти обліку затрат; б) інтерпретація поняття затрат; в) характер даних; г) повнота включення до складу собівартості.</p> <p>6. Що з наведеного нижче немає відношення до такої класифікаційної ознаки методу управлінського обліку, як «об'єкти обліку затрат»:</p> <p>а) облік за змінними затратами; б) облік за видами затрат; в) облік за центрами затрат; г) облік, диференційований за базами розподілу затрат.</p> <p>7. Варіанти обліку затрат з фіксованим обсягом випуску продукції та з обсягом випуску продукції, який змінюється, властиві:</p> <p>а) обсягу затрат за фактичною собівартістю; б) обсягу затрат за нормативною собівартістю; в) обсягу затрат за плановою собівартістю; г) обсягу затрат за плановою і нормативною собівартістю.</p> <p>8. Який із наведених нижче методів обліку затрат не має жодного відношення до системи обліку за неповною собівартістю:</p> <p>а) простий «директ-костинг»; б) облік планових граничних затрат; в) «стандарт-кост»; г) облік покриття постійних затрат.</p> <p>9. Простота є найважливішою перевагою варіанта обліку затрат за фактичною собівартістю:</p> <p>а) базового; б) за плановими цінами; в) за цінами минулого періоду; г) правильна відповідь відсутня.</p> <p>10. Планові значення показників використовуються в обліку за неповною собівартістю:</p> <p>а) при простому «директ-костингу»; б) в обліку покриття постійних затрат; в) в обліку покриття постійних затрат з відносними прямими затратами; г) в обліку планових граничних затрат.</p>	
	<p align="center">Тема 8. Інструментарій управління в системі логістичного контролінгу. Логістичний леверидж.</p>	
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p align="center">Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Управлінські рішення, що можуть бути прийняті на основі показника логістичного левериджу.</p>	[1; 3; 9].

	<p style="text-align: center;">Тестові завдання:</p> <p>1. Нормативний облік затрат може здійснюватись таким чином:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) повністю за нормативними затратами; б) паралельно за фактичними та нормативними затратами; в) змішаним способом; г) будь-яким із перелічених вище. <p>2. Однопередільний і багатопередільний варіанти є різновидами..... методу обліку затрат:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) попроцесного; б) попередільного; в) позамовного; г) нормативного. <p>3. Облік лише того, що повинно відбутися, властивий:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) системі «стандарт-кост»; б) системі «директ-костинг»; в) позамовному методу; г) усі відповіді правильні. <p>4. Що саме із наведеного нижче не має відношення до стандартів, які класифікують залежно від рівня використання потужності:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) теоретичні; б) поточні; в) минулого середнього виконання; г) нормального виконання. <p>5. Нормативи, які встановлюють мету, до якої слід наближатися, мають назву:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) базові; б) досягнуті в даний час; в) ідеальні; г) полегшені. <p>6. Система калькулювання собівартості, яка базується лише на основі прямих виробничих затрат, називається:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) «директ-кост»; б) «стандарт-кост» в) на основі діяльності; г) своєчасного виробництва. <p>7. Калькулювання на базі повної собівартості дає можливість визначити прибуток в розрахунку на одиницю продукції:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) тільки після закінчення звітного періоду; б) у процесі виробничої діяльності; в) після завершення збуту продукції; г) у будь-який момент. <p>8. Недоліком обліку сум покриття є:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) доповнення обліку повних затрат; б) організації обліку сум покриття в розрізі клієнтів; в) необхідність розподілу затрат кожного виду у місці їх виникнення; г) ведення ступеневого обліку покриття постійних затрат на базі граничних затрат. <p>9. Облік повних затрат доцільно вести у разі:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) повного завантаження виробничих потужностей; б) монопольного становища на ринку; в) одного з двох вищенаведених випадків; г) неповного завантаження виробничих потужностей. 	
--	---	--

<p>10. Облік сум покриття доцільно вести у випадку:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) повного завантаження виробничих потужностей; б) монопольного становища на ринку; в) одного з двох вищеперелічених випадків; г) неповного завантаження виробничих потужностей. <p>11. Контролінг без детальнього обліку сум покриття:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) можливий; б) неможливий; в) можливий в умовах дрібносерійного виробництва; г) можливий в умовах випуску одного виду продукції. <p>12. Доповнення традиційного обліку повних затрат детальним обліком сум покриття дає змогу:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) управляти підприємством при неповному завантаженні виробничих потужностей; б) управляти підприємством при повному завантаженні виробничих потужностей; в) розраховувати ефективність і надавати відповідні дані службі контролінгу; г) здійснювати усі вищенаведені дії. <p>13. З граничними і постійними затратами має справу:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) I тип організації обліку сум покриття; б) II тип організації обліку сум покриття; в) облік повних затрат; г) усі вищеперелічені методи. <p>14. Автором II типу організації обліку сум покриття є:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Кільгер; б) Плаут; в) Рібель; г) жоден із перелічених вчених не є автором вказаного типу обліку сум покриття. <p>15. Обліком граничних фактичних затрат називають:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) I тип організації обліку сум покриття; б) II тип організації обліку сум покриття; в) облік повних затрат; г) жоден із перелічених видів не відноситься до вказаного. <p>16. I-ий тип організації обліку сум покриття придатний для:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) підприємств, які випускають однорідну продукцію; б) підприємств сфери послуг; в) підприємств, які спеціалізуються на випуску різномірної продукції; г) будь-якого типу підприємств. <p>17. Обліком граничних планових затрат називають:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) I тип організації обліку сум покриття; б) II тип організації обліку сум покриття; в) облік повних витрат; г) жоден із перелічених видів не відноситься до вказаного. <p>18. II-ий тип організації, обліку сум покриття придатний для:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) підприємств, які випускають однорідну продукцію; б) підприємств сфери послуг; в) підприємств, які спеціалізуються на випуску різномірної продукції; г) будь-якого типу підприємств. <p>19. Не мають ніякого відношення до I типу обліку сум покриття:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Кільгер і Плаут; 	
--	--

	б) Ате і Меллерович; в) Пауль Рібель; г) жоден із перелічених авторів. 20. Безпосередньо зв'язані з I типом обліку сум покриття: а) Кільгер і Плаут; б) Ате і Меллерович; в) вищеперелічені автори; г) Пауль Рібель.	
	Тема 9. Контролінг логістичних проектів.	
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Перелік питань для самостійного вивчення: 1. Процес створення системи контролінгу логістичних проектів та його етапи. 2. Процес реалізації контролінгу логістичних проектів. Тестові завдання: 1. Суми покриття на базі граничних затрат: а) менші, ніж на базі виробничих затрат; б) більші, ніж на базі виробничих затрат; в) дорівнюють тим, що на базі виробничих затрат; г) не є зіставними з тими, що на базі виробничих затрат. 2. Критерієм якого методу обліку результатів є пряме віднесення затрат на носії і місця виникнення затрат: а) обліку повних затрат; б) обліку часткових затрат (I тип організації); в) обліку часткових затрат (II тип організації); г) обліку часткових затрат. 3. Вибір взаємодіючих величин є характерною ознакою для обліку: а) повних затрат; б) сум покриття; в) I типу організації обліку часткових затрат; г) II типу організації обліку часткових затрат. 4. В умовах організації обліку повних затрат прибуток визначається на основі виробничого результату з урахуванням зміни запасів: а) на базі затрат на виготовлення; б) на базі граничних затрат на виготовлення; в) на базі виробничих затрат; г) без урахування зміни запасів. 5. Критерієм якого методу обліку результатів є пряме або непряме віднесення затрат на носії і місця виникнення затрат? а) обліку повних затрат; б) обліку часткових затрат (I тип організації); в) обліку часткових затрат (II тип організації); г) обліку часткових затрат. 6. Вибір взаємодіючих ієрархічних рівнів є характерною ознакою для обліку: а) повних затрат; б) сум покриття; в) I типу організації обліку часткових затрат; г) II типу організації обліку часткових затрат. 7. В умовах I типу організації обліку сум покриття прибуток визначається на основі виробничого результату з урахуванням	[1; 3; 9].

<p>зміни запасів:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) на базі затрат на виготовлення; б) на базі граничних затрат на виготовлення; в) на базі виробничих затрат; г) без урахування зміни запасів. <p>8. Критерієм якого методу обліку результатів є поведінка видів затрат відносно рівня завантаження виробничих потужностей?</p> <ul style="list-style-type: none"> а) обліку повних затрат; б) обліку часткових затрат (І тип організації); в) обліку часткових затрат (ІІ тип організації); г) обліку часткових затрат. <p>9. Вибір бази розподілу є характерною ознакою для обліку:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) повних затрат; б) сум покриття; в) І типу організації обліку часткових затрат; г) ІІ типу організації обліку часткових затрат. <p>10. В умовах ІІ типу організації обліку сум покриття прибуток визначається на основі виробничого результату з урахуванням зміни запасів:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) на базі затрат на виготовлення; б) на базі граничних затрат на виготовлення; в) на базі виробничих затрат; г) без урахування зміни запасів. <p>11. Бюджетування — це:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) складання і затвердження балансу доходів і витрат; б) проведення аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток»; в) прогнозування виробничих затрат; г) планування, яке здійснено на основі проведеного стратегічного аналізу. <p>12. З метою оцінки фактичних результатів в якості бази краще використовувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) звітні дані минулих років; б) дані базового періоду; в) бюджетні дані; г) будь-які з наведених. <p>13. Бюджетний цикл в організаціях з належним рівнем управління, як правило, включає... етапів:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) три; б) чотири; в) п'ять; г) шість. <p>14. Стосовно до вихідних даних розрізняють бюджети:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) динамічні і статичні; б) жорсткі і гнучкі; в) гнучкі і статичні; г) оперативні і зведені. <p>15. Капітальними бюджетами досить часто називають бюджети:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) жорсткі; б) довгострокові; в) оперативні; г) зведені. <p>16. Коригуванню на наступні періоди піддаються бюджети:</p>	
---	--

	<p>а) гнучкі; б) динамічні; в) статичні; г) основні.</p> <p>17. Оперативний бюджет для виробничих компаній складається з... кроків (етапів):</p> <p>а) трьох; б) п'яти; в) семи; г) дев'яти.</p> <p>18. В основі кількісного обґрунтування бізнес-плану лежить (лежать) бюджет (бюджети):</p> <p>а) продажів; б) виробництва; в) прибутку; г) усі вище перелічені бюджети.</p> <p>19. Що не є складовою частиною основного бюджету?</p> <p>а) бюджет капіталу; б) грошовий бюджет; в) проект балансу; г) бюджет прибутку.</p> <p>20. Для проектування продажів беруться до уваги, як правило,... фактори (ів):</p> <p>а) чотири; б) вісім; в) дванадцять; г) шістнадцять.</p>	
	<p>Тема 10. Експертна діагностика фінансово-господарського стану логістичного підприємства.</p> <p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Методи оперативної діагностики та їх характеристика. 2. Фінансовий скринінг.</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Який з наведених факторів не має ніякого відношення до проектування продажів?</p> <p>а) обсяг продажів минулого (попереднього) періоду; б) економічні і природні умови; в) сезонні коливання; г) усі фактори мають безпосереднє відношення до проектування продажів.</p> <p>2. Комбінація функціонального, статистичних методів та групового прийняття рішень, як правило, використовується з метою:</p> <p>а) складання основного бюджету; б) перевірки достовірності оперативного бюджету; в) підвищення ефективності прогнозування; г) усіх перелічених дій.</p> <p>3. Стандарти — це:</p> <p>а) проектні затрати на одиницю продукції; б) проектні затрати на весь обсяг продукції;</p>	<p>[3; 5; 6].</p>

<p>в) норми витрачання окремих видів ресурсів; г) нормативи витрат (за статтями затрат) на випуск продукції.</p> <p>4. Стандарти у переважній більшості країн поділяються на такі види:</p> <p>а) теоретичні і практичні; б) досконалі і поточні; в) ідеальні і реальні; г) ефективні і дійсні.</p> <p>5. Удосконалення стандартів полягає у їх:</p> <p>а) зниженні; б) підвищенні; в) періодичному перегляді; г) постійній зміні.</p> <p>6. Максимально ефективними стандартами можна вважати лише:</p> <p>а) поточні; б) реальні; в) виробничі; г) теоретичні.</p> <p>7. Такі фактори, як ставка і продуктивність, мають відношення до визначення відхилень стандартних витрат від фактичних щодо:</p> <p>а) прямих витрат; б) постійних накладних витрат; в) змінних накладних витрат; г) прямих і виробничих накладних витрат.</p> <p>8. Переважна більшість західних фірм і компаній здійснюють... рівневий аналіз відхилень стандартних витрат:</p> <p>а) двох; б) трьох; в) чотирьох; г) п'яти.</p> <p>9. Відхилення від гнучкого бюджету є характерним для відхилень за рахунок:</p> <p>а) тарифних ставок і продуктивності праці; б) цін і ефективності; в) обох перелічених варіантів; г) кошторису і обсягу.</p> <p>10. Відхилення стандартних витрат виявляються шляхом зіставлення:</p> <p>а) фактичних витрат і стандартних витрат; б) стандартних витрат на фактичний випуск і фактичних витрат; в) стандартних витрат і фактичних витрат; г) фактичних витрат і стандартних витрат на фактичний випуск.</p>	
--	--

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Поняття про контролінг, його суть і значення
2. Функції служби контролінгу.
3. Система контролінгу і сучасний бізнес.

4. Види контролінгу.
5. Доцільність та необхідність застосування контролінгу у діяльності вітчизняних підприємств та передумови його запровадження.
6. Характеристика об'єктів контролінгу
7. Формування витрат за місцями виникнення, центрами витрат та центрами відповідальності.
8. Витрати підприємства як основний об'єкт управління в системі контролінгу.
9. Управлінський облік як вихідний елемент системи контролінгу і його завдання.
10. Система «стандарт-кост», її характеристика і сфера застосування.
11. Організація обліку витрат і результатів діяльності в системі «директ-костинг».
12. Планування, його цілі, види та застосування в контролінгу.
13. Бюджетування як інструмент оперативного контролінгу, його переваги і недоліки.
14. Методика складання бюджетів.
15. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.
16. Аналіз відхилень — основний інструмент оцінки діяльності центрів відповідальності
17. Модель «витрати — обсяг — прибуток» та аналіз їх взаємозв'язку.
18. Поняття та методика проведення АВС-аналізу, аналізу обсягу замовлень та аналізу «вузьких місць» на підприємстві.
19. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.
20. Контролінг інвестиційних проектів

5.1.2. Теми курсових робіт

Курсові роботи з навчальної дисципліни не передбачені освітньо-професійною програмою Логістика

5.1.3. Теми наукових робіт

Наукові роботи з навчальної дисципліни не передбачені освітньо-професійною програмою Логістика

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у економічному середовищі.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При

аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод “мозкового штурму”.

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути економічні та установчі документи.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті студенти готують інформацію щодо різних тем дисципліни «Логістичний контролінг», та презентують на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану організації та використання логістичного підходу на підприємствах в Україні, проводити різні розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати, наукові роботи за актуальними темами, також передбачається, що здобувачі вищої освіти після виконання їх готувлять доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії або для участі у студентських наукових конференціях.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Сутність логістичного контролінгу як функціонально відокремленого напрямку економічної роботи на підприємстві.
2. Вплив логістики на ефективність бізнесу компанії.
3. Контролінг в логістичних системах.
4. Концепція логістичного контролінгу.
5. Система показників логістичного контролінгу.
6. Взаємозв'язок логістичного контролінгу з основними функціями управління підприємством.
7. Місце логістичного контролінгу в системі менеджменту.
8. Функції логістичного контролінгу.
9. Цикл логістичного контролінгу.
10. Причини впровадження логістичного контролінгу.
11. Різниця між стратегічним та оперативним контролінгом.
12. Різниця між контролем та логістичним контролінгом.
13. Взаємозв'язок функцій логістичного контролінгу та функцій управління підприємством.
14. Основні концепції логістичного контролінгу.
15. Логістичні стратегії підприємства.

16. Витрати підприємства як основний об'єкт управління в системі логістичного контролінгу.
17. Чинники класифікації загальних та логістичних витрат в системі контролінгу.
18. Процеси логістичного контролінгу на підприємстві.
19. Формування логістичних витрат за місцями виникнення, центрами витрат та центрами відповідальності.
20. Суб'єкти логістичного контролінгу, їх види.
21. Об'єкти логістичного контролінгу.
22. Центри відповідальності як об'єкт логістичного контролінгу.
23. Принципи виділення центрів відповідальності.
24. Основні типи центрів відповідальності.
25. Трансформація організаційної структури логістичного підприємства за центрами відповідальності
26. Підконтрольні показники основних типів центрів відповідальності.
27. Взаємозв'язок центрів відповідальності в досягненні стратегічних цілей підприємства.
28. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.
29. Сутність стратегічної діагностики логістичного підприємства.
30. Виникнення і розвиток логістичного контролінгу.
31. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.
32. Стратегічна діагностика на основі аналізу «п'яти сил Портеру».
33. Принципи побудови служби контролінгу на логістичному підприємстві.
34. Стратегічна діагностика на основі SWOT – аналізу.
35. Оперативна діагностика логістичного підприємства.
36. Методика проведення аналізу майнового стану логістичного підприємства.
37. Методика проведення аналізу ліквідності логістичного підприємства.
38. Методика проведення аналізу платоспроможності та фінансової стійкості логістичного підприємства.
39. Методика проведення аналізу ділової активності логістичного підприємства.
40. Методика проведення аналізу рентабельності логістичного підприємства.
41. Методика проведення діагностики банкрутства логістичного підприємства.
42. Моделі, які використовуються для аналізу загрози банкрутства.
43. Управління відхиленнями в логістичному контролінгу.
44. Методика складання бюджетів центрів відповідальності логістичного підприємства.
45. Місце логістичного контролінгу в системі управління підприємством.
46. Управлінський облік як вихідний елемент системи логістичного контролінгу і його завдання.
47. Модель «витрати – обсяг – прибуток» та аналіз їх взаємозв'язку.

48. Система «стандарт – кост», її характеристика і сфери застосування.
49. Система «директ – кост», її характеристика і сфери застосування.
50. Система «таркет – кост», її характеристика і сфери застосування.
51. Переваги та недоліки використання методів обліку витрат в системі логістичного обліку.
52. Різниця між управлінським та фінансовим обліком в системі логістичного контролю.
53. Метод сум покриття, специфіка його використання в системі логістичного контролю.
54. Управління прибутком логістичного підприємства на основі аналізу безбитковості.
55. Обґрунтування асортиментної політики логістичних послуг на основі маржинального доходу.
56. Діагностика «вузьких місць» логістичного підприємства.
57. Управління структурою витрат за допомогою логістичного важеля.
58. Складові елементи логістичного важеля.
59. Сутність поняття та методика розрахунку чистого приведенного доходу.
60. Сутність оперативного рівня управління в системі логістичного контролю.
61. Концепція створення відділу логістики на промисловому підприємстві.
62. Облік витрат в системі логістичного контролю.
63. Інструменти логістичного контролю.
64. Релевантна інформація для виявлення логістичних витрат та формування показників на оперативному рівні.
65. Релевантна інформація для виявлення логістичних витрат та формування показників на стратегічному рівні.
66. Витрати логістичних послуг.
67. Підконтрольні показники для логістичної підсистеми «транспорт».
68. Підконтрольні показники для логістичної підсистеми «обслуговування замовлень».
69. Підконтрольні показники для логістичної підсистеми «склад».
70. Облік витрат за методом ABC.
71. Критерії та умови центрів відповідальності.
72. Методика ідентифікації центрів відповідальності.
73. Контролінг логістичних проектів, його мета і завдання.
74. Принципи, функції та види контролю логістичних проектів.
75. Критерії оцінки проектів логістичного контролю.
76. Процес створення системи контролю логістичних проектів та його етапи.
77. Процес реалізації контролю логістичних проектів.
78. Структура служби логістичного контролю на підприємстві.
79. Професійні вимоги до персоналу служби логістичного контролю.
80. Посадові обов'язки персоналу служби логістичного контролю.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувача освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\left(\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів освіти (слухачів), залікових книжках. **Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (екзамені) обов'язкова.** Якщо студент не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється на відділенні Коледжу. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче, ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче, ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка	Оцінка за шкалою ECTS
				Пояснення
12	97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94-96			
10	90-93			
9	85 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
8	80-84			
7	75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
6	70 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			
4	60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	41–59	Незадовільно („не зараховано")	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-40			
1	1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Гаврилюк Н. М. Теоретичні аспекти логістичного управління підприємством на основі контролінгу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file>
2. Давидович І.Є. Контролінг: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2008.- 552 с.
3. Контролінг : навч. посіб. / І. Г. Брітченко, А. О. Князевич. – Рівне : Волинські обереги, 2015. – 280 с.
4. Малярець Л. М. Формалізація задач контролінгу логістичної діяльності підприємства. Монографія / Л. М. Малярець, Г. Л. Матвієнко - Біляєва. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 227 с.
5. Маркіна І.А. Контролінг для менеджерів: Навч. посіб. / І. А. Маркіна, О. М. Таран-Лала, М. В. Гунченко. — К. : Центр учбової літератури, 2013.— 304 с.
6. Лозовицький Д.С. Контролінг. Навчальний посібник / Д.С. Лозовицький. – Львів: Видавництво ЛьвДУВС, 2012. – 310 с.
7. Поліщук Н. В. Інтеграція цілей логістики і контролінгу в ієрархії цілей менеджменту / Н. В. Поліщук// Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2001. – №416. – С. 319-323.

Допоміжна література:

8. Давидович І.Є. Оперативний контролінг та його роль в управлінні діяльністю підприємств і організацій // Вісник Тернопільської академії народного господарства, 2006, №2. – С.85-95.
9. Пушкар М.С. Контролінг- інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія/ М.С. Пушкар. – Тернопіль: Картбланш, 2004. -370 с.
10. Шепітко Г.Ф. Контролінг: посібник (для здобувачів освіти економічних спеціальностей усіх форм навчання)/ Г.Ф. Шепітко.- К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 136 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Гаврилюк Н. М. Теоретичні аспекти логістичного управління підприємством на основі контролінгу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file>